

Mediemangfoldsutvalget

mediemangfoldsutvalget@kud.dep.no

Oslo, 27. mai 2016.

Innspill til Mediemangfoldsutvalgets utredning om mediemangfold

HLF (hørselshemmedes Landsforbund) er blitt gjort oppmerksom på at Mediemangfoldsutvalget utreder hvordan mediene kan bidra til økt mangfold. For oss er det viktig at hørselshemmede skal kunne delta i mediene og bruke sin ytringsfrihet, uten å møte tilretteleggingsbarrierer eller et ytringsklima hvor det er vanskelig å delta på like premisser. Vi sender derfor inn våre innspill, slik Mediemangfoldsutvalget har bedt om.

HLF er Norges største organisasjon for mennesker med funksjonsnedsettelse med rundt 60 000 medlemmer. 14,5 % av Norges befolkning over 20 år¹ har en hørselshemming som påvirker hverdagen, som sosial isolasjon og frafall fra utdanning og arbeidsliv. En del av disse har behov for omfattende rehabilitering, mens andre trenger tilrettelegging, hjelpemidler og kunnskap i å mestre sin hverdag. Gruppen hørselshemmet er mangfoldig og stadig flere rammes av hørselsnedsettelse. Anslag viser at det i 2020 vil være om lag en million av Norges befolkning som vil ha en hørselsutfordring²

HLFs ber om at mediemangfoldsutvalget ser på:

- Tilrettelegging og tilgang til mediene som et viktig premiss for mediemangfold. Vi utfordrer utvalget på å vurdere om krav og ressurser til tilrettelegging er godt nok ivaretatt i dag for å sikre at alle, inkludert personer med nedsatt funksjonsevne kan motta og delta i samfunnsdebatten gjennom mediene i dag.
- Rapporten «Stort felt- liten dekning, medierepresentasjoner av mennesker med nedsatt funksjonsevne» av Eide, Grue og Vold (2014) på dagsorden – samt inviterer noen av disse forfatterne til å legge frem rapportens funn for utvalget.
- Representasjon av personer med nedsatt funksjonsevne som spaltister, programledere, informanter og deltakere i norsk medieoffentlighet. Er personer med nedsatt funksjonsevne godt nok representert og hva skal til for å styrke deres stemme i samfunnsdebatten?
- BBC sitt arbeid med å løfte personer med nedsatt funksjonsevne inn i samfunnsdebatten. De har gjort et betydelig arbeid og definert klare mål for representasjon og deltakelse.

Manglende tilgang til medier og informasjon

For å delta i mediasamfunnet er det viktig at mediene er tilrettelagt. For hørselshemmede sin del innebærer dette at informasjon blir presentert i skriftlig og i visuell form, i tillegg til auditiv form.

¹ Engdahl B, Tambs K, Borchgrevink HM, Hoffman HJ. Screened and unscreened hearing threshold levels for the adult population: Results from the Nord-Trøndelag Hearing Loss Study. Int J Audiol. 2005; 44:213-30.

http://www.fhi.no/eway/default.aspx?pid=239&trq=Content_6496&Main_6157=6263:0:25.6102&MainContent_6263=6496:0:25.6109&Content_6496=6178:50246:25.6109:0:6562:14:::0:0

² Hearing impairment among adults (HIA). Oslo: Senter for medisinsk metodevurdering, Sintef – a report of a joint project, 2001

Manglende teksting av programmer på fjernsyn, web- tv og kino utgjør en stor barriere i adgangen til å delta. Et godt eksempel på dette er at utvalget selv har lagt ut videoer fra innspillmøter på nett. Disse videoene er ikke tekstet, noe som gjør at hørselshemmede får problemer med å vite hva som har vært spilt inn til utvalget og hvordan de kan bidra. Ofte må hørselshemmede hente informasjon fra sekundærkilder som for eksempel filmanmeldelser, referater ol for å få innsikt i hva som har blitt presentert av informasjon. Distriktsendingene som presenterer lokale nyheter på NRK og programmer som sendes på dagtid er også unntatt kravet om å tekste.

Disse barrierene gjør det vanskelig for hørselshemmede å delta. Det er krevende å være lokalpolitiker når du ikke har samme adgang til å kommunisere via mediene, og når du ikke har samme adgang til lokale nyheter.

HLFs ber om at mediemangfoldsutvalget ser på:

- Tilrettelegging og tilgang til mediene som et viktig premiss for mediemangfold. Vi utfordrer utvalget på å vurdere om krav og ressurser til tilrettelegging er godt nok ivaretatt i dag for å sikre at alle, inkludert personer med nedsatt funksjonsevne kan motta og delta i samfunnsdebatten gjennom mediene i dag.

Negative stereotypier og fordommer mot personer med nedsatt funksjonsevne

Fravær av stemmer i samfunnsdebatten grunnet dårlig tilrettelegging, samt negative stereotypier og fordommer som direkte og indirekte blir uttalt om grupper i befolkningen får store konsekvenser for mediemangfoldet.

Det norske språk henter mange visuelle uttrykk fra funksjonsnedsettelse for å illustrere noe som er negativt, eksempelvis «det er helt døvt», «helt sinnsykt». Slike beskrivelser forsterker negative stereotypier og gjør det vanskelig å være den døde, eller den med nedsatt psykisk helse.

HLF er opptatt av at mediemangfoldsutvalget også adresserer de negative stereotypiene og fordommene som eksisterer rundt personer med nedsatt funksjonsevne. Vi ber særlig om at utvalget ser på usynliggjøring som en utfordring.

I januar 2014, laget Elisabeth Eide, Jan Grue og Tonje Vold en rapport på oppdrag fra Barne- ungdoms- og familiedirektoratet (BUFdir) hvor medierepresentasjoner av personer med nedsatt funksjonsevne . Rapporten viser underrepresentasjon og lite dekning av utfordringer som personer med nedsatt funksjonsevne opplever.

Det er kjent at grupper opplever det vanskelig å delta i debatter ol når negative reaksjoner kommer til uttrykk, men en vel så stor utfordring er fraværet av stemmer i debatten. Mange grupper, herunder hørselshemmede, opplever at deres stemme og meninger ikke er etterspurt. Når de i tillegg opplever barrierer i form av dårlig tilrettelegging blir det et demokratiunderskudd i samfunnsdebatten.

HLF ber om at mediemangfoldsutvalget ser på:

- Rapporten «Stort felt- liten dekning, medierepresentasjoner av mennesker med nedsatt funksjonsevne» av Eide, Grue og Vold (2014) på dagsorden – samt inviterer noen av disse forfatterne til å legge frem rapportens funn for utvalget.
- Representasjon av personer med nedsatt funksjonsevne som spaltister, programledere, informanter og deltakere i norsk medieoffentlighet. Er personer med nedsatt funksjonsevne godt nok representert og hva skal til for å styrke deres stemme i samfunnsdebatten?

Representasjon av personer med nedsatt funksjonsevne i andre land

Da London fikk sommer OL i 2012 ble BBC på alvor utfordret på presentasjon av idrettsutøvere i Paralympics opp mot OL for øvrig. De sikret representasjon av personer med nedsatt funksjonsevne i arbeidet med å presentere Paralympics og BBC sitt arbeid med å løfte personer med nedsatt funksjonsevne inn i samfunnsdebatten ble styrket.

BBC har en mangfoldsstrategi, hvor nedsatt funksjonsevne er inkludert på lik linje med etnisitet, språk, religion og kjønn.

http://downloads.bbc.co.uk/diversity/pdf/Diversity_strategy_110523.pdf#zoom=100

HLF ber om at mediemangfoldsutvalget ser på:

- BBC sitt arbeid med å løfte personer med nedsatt funksjonsevne inn i samfunnsdebatten. De har gjort et betydelig arbeid og definert klare mål for representasjon og deltakelse.

Vi ønsker dere lykke til i det videre arbeidet. HLF ønsker å være en medspiller med det offentlige i dette arbeidet, og ser frem til å arbeide videre med dette feltet. Ta gjerne kontakt på vale@hlf.no hvis uklarheter eller andre spørsmål.

Med vennlig hilsen for HLF

Merete J. Orholm
Leder interessepolitisk avdeling

Marte Oppedal Vale
Interessepolitisk rådgiver